

**BRUSSELS HOOFDSTEDELIJK GEWEST
GEMEENTEBESTUUR VAN SINT-JOOST-TEN-NODE**Uittreksel uit het register der beraadslagingen van de Gemeenteraad**Aanwezig**

Hatice Özlücanbaz, *Voorzitter van de Raad* ;
Emir Kir, *Burgemeester* ;
Mohammed Jabour, Kadir Özkonakci, Dorah Ilunga Kabulu, Safa Akyol, Marie-José Byl,
Schepenen ;
Ahmed Medhoune, Philippe Boïketé, Halil Disli, Yves Bassambi, Malika Mhadi, Pascal Lemaire,
Halit Akkas, Seydi Aktas, Matchozi Stéphanie Ngongo, Gabriella Mara, Mouaad Smahi, Ismail
Gökburun, Sofia Kasko, Ahmed Mouhssin, Filip Huyghe, Aynur Ünver, Moustafa Daoud,
Gemeenteraadsleden ;
Marie-Rose Laevers, *Gemeentesecretaresse*.

Verontschuldigd

Nezahat Namli, *Schepen* ;
Ismail Luahabi, Nouhayla Loukili, Saïd Benhammou, Yanti Vermeulen, *Gemeenteraadsleden*.

Zitting van 17.12.25

#Onderwerp : Steunmotie voor de preventie en vermindering van PFAS in Sint-Joost ingediend door de Lijst van de Burgemeester.
- uitstel van 26/11/2025 #

Openbare zitting**De Raad,**

Gelet op artikel 23, van de grondwet van 17/02/1994, dat het recht op de bescherming van een gezond leefmilieu garandeert.

https://www.senate.be/doc/const_nl

Gelet op de ordonnantie van 20 oktober 2006, tot opstelling van een kader voor het waterbeleid in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en het geïntegreerd beheer van de watervoorraden, die als **gemeenschappelijk erfgoed** worden beschouwd, waarbij de noodzaak van hun bescherming en duurzaam gebruik wordt benadrukt.

https://leefmilieu.brussels/sites/default/files/user_files/20061020_ord_cadre_eau_bil.pdf

“Art. 2. Het water maakt deel uit van het gemeenschappelijk erfgoed van de mensheid en van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

Iedere persoon heeft het recht om te beschikken over drinkwater van goede kwaliteit en zoveel als nodig is voor zijn voeding, zijn huishoudelijke noden en zijn gezondheid. De wateronttrekkingen en de lozingen van afvalwater die uitgevoerd worden bij uitoefening van dit recht mogen de kwaliteit, de natuurlijke functies en het voortbestaan van deze rijkdom niet in gevaar brengen.”

Gelet op het Brussels Milieuwetboek, dat de beginselen van preventie, voorzorg, aanpak aan de bron en de vervuiler betaalt vastlegt, beginselen die als leidraad moeten dienen voor elk overheidsbeleid dat van invloed kan zijn op de menselijke gezondheid en het milieu.

Gelet op de Europese richtlijn 2020/2184 van het Europees parlement en de raad van 16 decembre 2020, betreffende de kwaliteit van voor menselijke consumptie bestemd water, waarin voor het eerst grenswaarden voor bepaalde PFAS (perfluoralkyl- en polyfluoralkylstoffen) worden ingevoerd. <https://eur-lex.europa.eu/eli/dir/2020/2184/>

Gelet op de Europese richtlijn 2024/3019 van 27 november 2024 inzake de behandeling van stedelijk afvalwater en de uitgebreide producentenverantwoordelijkheid https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FR/TXT/?uri=OJ%3AL_202403019

Gelet op de richtlijn 2003/4/CE van 28 januari 2003 inzake de toegang van het publiek tot milieu-informatie. <https://eur-lex.europa.eu/eli/dir/2003/4/oj>

Overwegende dat PFAS worden aangeduid als “eeuwige verontreinigende stoffen” omdat ze in het milieu achterblijven en tientallen jaren in de bodem, het grondwater en de voedselketen kunnen blijven zitten.

Overwegende dat PFAS een grote familie van meer dan 10 000 persistente chemische stoffen vormen, die in 1940 zijn ontwikkeld en worden gebruikt vanwege hun antikleef-, waterafstotende en hittebestendige eigenschappen.

Overwegende dat deze stoffen in tal van industriële sectoren worden gebruikt (brandblusschuim, antikleefcoatings, textiel, voedselverpakkingen, cosmetica).

Overwegende dat deze stoffen, indien ze niet aan de bron worden gecontroleerd, zich geleidelijk ophopen in de bodem, het grondwater, het afvalwater, de ecosystemen en de voedselketen, waardoor ze een langdurig risico vormen voor het milieu en de gezondheid.

Overwegende dat talrijke wetenschappelijke en gezondheidsstudies, met name die van de EFSA (2020), de ECHA (2023), de WHO (2022) ..., potentiële risico's voor de menselijke gezondheid bij chronische blootstelling, zelfs in lage doses, identificeren, waaronder:

- Een verzwakking van het immuunsysteem.
- Hormonale stoornissen.
- Een verhoogd risico op bepaalde schildklierandoeningen en mogelijke gevolgen voor de ontwikkeling van de foetus en het kind.

<https://www.efsa.europa.eu/nl/topics/per-and-polyfluoroalkyl-substances-pfas>

<https://chemicalsinourlife.echa.europa.eu/nl/why-we-care-about-forever-chemicals-and-why-you-should-too>

<https://echa.europa.eu/nl/hot-topics/perfluoroalkyl-chemicals-pfas>

<https://www.who.int/news-room/fact-sheets/detail/drinking-water>

Overwegende dat het water dat in Sint-Joost-ten-Node wordt gedistribueerd grotendeels afkomstig is uit waterwinningen in het Waalse Gewest en dat Vivaqua een preventieve behandeling door middel van adsorptie op actieve kool toepast zonder het risico in verband met lozingen aan de bron volledig weg te nemen.

Overwegende dat Vivaqua de geldende normen naleeft, maar dat zolang de bronnen van verontreiniging niet worden weggenomen en vervangen door alternatieven, de diffuse verontreiniging door PFAS blijft bestaan en de verontreinigende belasting van het grondwater kan blijven toenemen.

Overwegende dat Sint-Joost-ten-Node een van de laagste mediane inkomens van België heeft, waardoor de bevolking kwetsbaarder zou kunnen zijn voor de economische en gezondheidsgevolgen van waterverontreiniging, met name in geval van een stijging van de behandelingskosten of beschermingsmaatregelen ten laste van de inwoners.

Overwegende dat de interactieve kaart van Leefmilieu Brussel voor het grondgebied van Sint-Joost-ten-Node een aanzienlijk beperkter aantal percelen toont die als risicovol worden geïdentificeerd of die werden onderzocht in vergelijking met andere Brusselse gemeenten. Dit wijst niet op de afwezigheid van verontreiniging, maar waarschijnlijk op een gebrek aan beschikbare gegevens en analyses over de werkelijke toestand van de bodem ? <https://leefmilieu.brussels/burgers/regionaal-beleid/regionale-strategische-plannen/pfas-het-water-en-de-bodem-het-brussels-hoofdstedelijk-gewest>

Overwegende dat het ontbreken van gegevens niet kan worden gelijkgesteld met een afwezigheid van verontreiniging, vooral in een kleine gemeente met een hoge stedelijke dichtheid, waar een hoge bevolkingsconcentratie de impact op de gezondheid kan versterken in geval van diffuse verontreiniging.

Overwegende dat, overeenkomstig Europese richtlijn 2024/3019 van 27 november 2024, stedelijk afvalwater:

-De uitgebreide producentenverantwoordelijkheid (artikel 20) verplicht producenten en importeurs om op evenredige wijze de kosten en milieueffecten van microverontreinigingen, waaronder PFAS, voor hun rekening te nemen. Deze richtlijn beveelt ook aan (artikel 23) om de vervanging van stoffen en producten die microverontreinigingen veroorzaken te bevorderen, teneinde hun aanwezigheid in afvalwater te verminderen en hun gevolgen voor de gezondheid en het milieu te beperken.

Overwegende dat de gemeente als lokale overheid de verantwoordelijkheid heeft om de bevolking te informeren, te waarschuwen en te beschermen tegen opkomende milieurisico's en dat zij in een bevoorrechte positie verkeert om de verspreiding van betrouwbare en toegankelijke informatie onder alle inwoners te organiseren.

Overwegende dat de motie die door de gemeente Koekelberg (raad van 13/10/2025) werd aangenomen ter

ondersteuning van de burgeractie tegen PFAS, een signaal is dat op intercommunaal niveau wordt gedeeld.
<https://www.canopea.be/petition-contre-les-pfas/>

Overwegende dat de burgerpetitie van Canopea en verschillende milieuorganisaties getuigt van een sterke maatschappelijke bezorgdheid.

Overwegende dat de gemeenteraad van Sint-Joost-ten-Node de burgeractie tegen PFAS steunt en zich laat inspireren door het voorbeeld van de gemeente Koekelberg, die haar gemeentecollege heeft gemachtigd om de petitie officieel te ondertekenen en de verzoeken door te geven aan de federale overheid en het Gewest. Deze motie vormt een politieke en morele steun voor de doelstellingen van de petitie, zonder dat de verkozenen op dit moment een wettelijk mandaat krijgen om deze te ondertekenen. Ze heeft tot doel de lokale alertheid te versterken, de wens van de gemeente om haar burgers te beschermen te bevestigen en elke toekomstige intercommunale actie binnen het bestaande wettelijke en reglementaire kader te ondersteunen.

BESLUIT

Artikel 1-

De gemeenteraad van Sint-Joost-ten-Node steunt de burgeractie tegen PFAS en erkent de noodzaak om het gebruik van deze stoffen te verminderen, te vervangen en te verbieden.

Artikel 2-

De gemeenteraad roept het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en de Federale Overheid op om:

- Door te gaan met de vervanging en het geleidelijk verbieden van PFAS in industriële producten en processen.
- Het milieutoezicht en de analyses van mogelijk getroffen locaties te versterken.
- Te zorgen voor openbare transparantie met betrekking tot de resultaten van de analyses en de risicobeoordeling.

Artikel 3

De gemeenteraad verzoekt Vivaqua om:

- De controle en behandeling van drinkwater voort te zetten om de naleving van de Europese en regionale normen te garanderen.
- De samenwerking met de gemeente voort te zetten om relevante informatie te verspreiden en de inwoners te sensibiliseren rond de waterkwaliteit.

Artikel 4

De gemeenteraad nodigt Leefmilieu Brussel uit om samen te werken met de gemeente teneinde de beschikbare kennis over de mogelijke aanwezigheid van PFAS in de bodem en het grondwater op te volgen en een gemeentelijke strategie voor onderzoek en risicobeheer uit te werken.

Artikel 5

De gemeente behoudt zich het recht voor om de petitie in een later stadium officieel te steunen, in overeenstemming met de beslissingen van de gemeenteraad en de intercommunale uitwisselingen.

Artikel 6

De gemeenteraad van Sint-Joost-ten-Node ondersteunt het principe van de uitgebreide producentenverantwoordelijkheid (richtlijn 2024) en de uitbreiding ervan naar andere sectoren dan afvalwater, zoals verpakkingen, bodem en grondwater.

Artikel 7

Gezien de sociaal-economische kwetsbaarheid van een groot deel van de bevolking zullen de Burgemeester en het gemeentecollege erop toezien dat de informatieve en preventieve acties met betrekking tot PFAS toegankelijk, begrijpelijk en aangepast zijn aan kwetsbare doelgroepen.

Artikel 8

De bevoegde overheden officieel te informeren: de Federale Regering, de Brusselse Hoofdstedelijke Regering, Leefmilieu Brussel en Vivaqua, over deze motie, op basis van artikel 23 van de grondwet, dat iedereen het recht op de bescherming van een gezond leefmilieu garandeert, en in het kader van de gemeentelijke taken op het vlak van milieugezondheid, zodat zij de geformuleerde verzoeken kunnen onderzoeken, erop kunnen reageren en passende maatregelen kunnen nemen binnen hun bevoegdheidsdomeinen.

24 stemmers : 16 positieve stemmen, 8 onthoudingen.

ALDUS GEDAAN EN BERAADSLAAGD IN ZITTING.

De Gemeentesecretaresse,
(g) Marie-Rose Laevers

De Voorzitter,
(g) Hatice Özlücanbaz

VOOR EENSLUIDEND AFSCHRIFT
Sint-Joost-ten-Node, 23 december 2025

In opdracht :
De Gemeentesecretaresse,

Marie-Rose Laevers

Het College van
Burgemeester en Schepenen,
De afgevaardigde Schepenen,

Mohammed Jabour